

**Uchwała Nr XXXIX/219/2022
Rady Powiatu w Kolbuszowej
z dnia 28 kwietnia 2022 r.**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolbuszowskim na lata 2022-2028.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022r. poz. 528), oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249)

Rada Powiatu w Kolbuszowej
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolbuszowskim na lata 2022 -2028 w brzmieniu, jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kolbuszowej i Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Mieczysław Burek

Rada Powiatu w Kolbuszowej

ul. 11-go Listopada 10

36-100 Kolbuszowa

Tel.: +48 17 2275880 / E-mail: starostwo@kolbuszowski.pl

Uchwała Nr XXXIX/219/2022 Rady Powiatu w Kolbuszowej z dnia 28 kwietnia 2022r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolbuszowskim na lata 2022-2028, została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 19, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 2022-04-28 10:07:18

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	Mieczysław Burek
2.	Wojciech Cebula
3.	Marian Hopek
4.	Józef Kardys
5.	Stanisław Kopeć
6.	Marek Kuna
7.	Jerzy Magda
8.	Katarzyna Cesarz
9.	Zbigniew Ofiara
10.	Roman Petejko
11.	Ewa Postuszny
12.	Józef Prymon
13.	Grzegorz Romaniuk
14.	Emil Wilk
15.	Lucjan Wilk
16.	Henryk Wojdyło
17.	Barbara Wojnas
18.	Grażyna Wyka
19.	Maria Zawada

Wstrzymuję się	
	BRAK

Jestem przeciw	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	BRAK

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE
KOLBUSZOWSKIM NA LATA 2022-2028**

Kolbuszowa, kwiecień 2022r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE
KOLBUSZOWSKIM NA LATA 2022-2028**

SPIS TREŚCI	strona
Wstęp	3
I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w powiecie kolbuszowskim	13
III. Odbiorcy Programu	33
IV. Realizatorzy Programu	34
V. Cele Programu	35
VI. Harmonogram realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie ochrony ofiar przemocy	36
VII. Oczekiwane efekty realizacji Programu	41
VIII. Źródła Finansowania Programu	41
IX. Monitoring Programu	41
Zakończenie	42

Wstęp

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2028 został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

W świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej rodzina podlega szczególnej ochronie i opiece państwa przed zagrożeniami zewnętrznymi i wewnętrznymi, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń rodziny, negatywnym zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na całą rodzinę. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Dzieci, które są świadkami przemocy lub bezpośrednio doświadczają przemocy są nieodwracalnie skrzywdzone, a skutki mogą się objawić dopiero w życiu dorosłym. Przemoc wpływa na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jest przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet może zagrażać życiu. Państwo ma obowiązek uwzględnić dobro instytucji rodziny w swojej polityce społecznej, poprzez udzielanie pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Podstawą do opracowania niniejszego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzona na terenie powiatu kolbuszowskiego w okresie styczeń – marzec bieżącego roku. Diagnoza ta obejmowała analizę danych zastanych, pozyskanych z Instytucji Pomocy Społecznej, Policji, Sądu i Prokuratury oraz analizę badań ankietowych przeprowadzonych wśród losowo wybranych dorosłych mieszkańców powiatu. Opracowany raport pozwolił oszacować skalę zjawiska przemocy w powiecie kolbuszowskim i poziom świadomości społecznej w w/w obszarze. Działania zaplanowane w ramach programu uwzględniają dane pozyskane z diagnozy i stanowią odpowiedź na lokalne potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie za przemoc uznaje się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (osób najbliższych lub innych wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzują się takimi cechami jak:

Intencjonalność – przemoc jest działaniem zamierzonym ukierunkowanym na osobę pokrzywdzoną, mającym na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie i zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu pożądanego dla sprawcy.

Nierównowaga sił – rozumiana jest jako wykorzystywanie przewagi siły, uniemożliwiającej samoobronę. Przewaga sił może polegać na przewadze siły fizycznej, emocjonalnej, finansowej czy zależności.

Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania osoby krzywdzonej oraz narusza podstawowe prawa osoby krzywdzonej.

Powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie osoby krzywdzonej na poważne szkody fizyczne, emocjonalne, doświadczanie bólu i cierpienia.

Definicja przemocy zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ma charakter ogólny i dotyczy różnych rodzajów przemocy. Przemoc dzielimy na: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną.

Przemoc fizyczna to popychanie, odpychanie, obezwładnianie, policzkowanie, kopanie, szarpanie, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna to wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka,

wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, degradacja werbalna/wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb.

Przemoc ekonomiczna to odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny.

Przemoc seksualna to wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych.

Ofiarami przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety i dzieci, ale również osoby niepełnosprawne i osoby starsze. Szczególnie ważnym problemem społecznym jest zjawisko stosowania przemocy wobec dzieci. Doświadczenie przemocy ma wiele negatywnych konsekwencji dla dziecka – zaburza jego rozwój umysłowy, emocjonalny i społeczny, a skutki doświadczanej traumy mogą trwać latami. Dlatego tak ważne jest zapobieganie przemocy wobec dzieci i wczesna identyfikacja zagrożeń ich bezpieczeństwa.

Fazy przemocy

Badania wykazały, że związki, w których kobiety doznają przemocy fizycznej ze strony swoich partnerów, przechodzą przez trzy fazy powtarzającego się cyklu.

Faza narastania napięcia - W tej fazie partner jest napięty i stale poirytowany. Każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awanturę, zaczyna więcej pić, przyjmować narkotyki lub inne substancje zmieniające świadomość. Może poniżać partnerkę, poprawiając swoje samopoczucie. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem. Kobieta stara się jakoś opanować sytuację - uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się ze wszystkich obowiązków. Często przeprosza sprawcę. Ciągłe zastanawia się nad tym, co może zrobić, aby poprawić mu humor, uczynić go szczęśliwym i powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy. Niektóre kobiety w tej fazie mają różne dolegliwości fizyczne, jak bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utratę apetytu. Inne wpadają w apatię, tracą energię do życia, lub stają się niespokojne i pobudliwe nerwowo. Jest to wynik narastania napięcia, które po pewnym czasie staje się nie do zniesienia. Zdarza się, że kobieta wywołuje w końcu awanturę, żeby "mieć to już za sobą".

Faza gwałtownej przemocy - W tej fazie partner staje się gwałtowny. Wpada w szal i wyładowuje się. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. lekkie opóźnienie posiłku.

Skutki użytej przemocy mogą być różne - podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć. Kobieta stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie. Zazwyczaj, niezależnie od tego jak bardzo się stara, wściekłość partnera narasta coraz bardziej. Czuje się bezradna, bo ani przekonywanie sprawcy, ani bycie miłą, ani unikanie, ani bierne poddawanie się mu nie pomaga i nie łagodzi jego gniewu. Po zakończeniu wybuchu przemocy, kobieta jest w stanie szoku. Nie może uwierzyć, że to się na prawdę stało. Odczuwa wstyd i przerażenie. Jest oszołomiona. Staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

Faza miodowego miesiąca - Gdy sprawca wyładował już swoją złość i wie że posunął się za daleko nagle staje się inną osobą. Szczerze żałuje za to, co zrobił, okazuje skruchę i obiecuje, że to się nigdy nie powtórzy. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie dla tego, co zrobił i przekonuje ofiarę, że to był jednorazowy, wyjątkowy incydent, który już się nigdy nie zdarzy. Sprawca okazuje ciepło i miłość. Staje się znowu podobny do tego, jaki był na początku znajomości. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Rozmawia z ofiarą, dzieli się swoimi przeżyciami, obiecuje, że nigdy już jej nie skrzywdzi. Dbą o ofiarę spędza z nią czas i utrzymuje bardzo satysfakcjonujące kontakty seksualne. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Ofiara zaczyna wierzyć w to, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie incydentem. Czuje się kochana, myśli, że jest dla niego ważna i znowu go kocha. Spełniają się jej marzenia o cudownej miłości, odczuwa bliskość i zespolenie z partnerem. Życie we dwoje wydaje się piękne i pełne nadziei. Ale faza miodowego miesiąca przemijają i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia. Zatrzymuje ona ofiarę w cyklu przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą faza miodowego miesiąca jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu jest zazwyczaj gwałtowniejsza.

Mechanizmy obronne ofiar przemocy w rodzinie

Na mechanizmy przemocy składają się następujące elementy syndrom wyuczonej bezradności, zjawisko „prania mózgu”, zespół stresu pourazowego, proces wiktylizacji oraz mechanizm psychologicznej pułapki.

Syndrom wyuczonej bezradności

Syndrom wyuczonej bezradności jest to bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. Często jednak

okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Ofiara nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Syndrom ten, przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo, że czasem ma świadomość, że jego negatywne zachowania są przestępstwem, naruszają prawa osobiste. Do zaburzeń dochodzi w poszczególnych sferach: motywacyjnej, emocjonalnej, poznawczej.

Zaburzenia w sferze motywacyjnej - Brak chęci i motywacji do dalszego działania – bierność, pasywność; zaburzenia polegają na uogólnionym przekonaniu, że "nikt nie może mi pomóc". Kiedy ofiara przemocy uwierzy w bezradność, te przekonania będą kładły cień na zrozumienie jej sytuacji.

Zaburzenia w sferze emocjonalnej - Osoby krzywdzone przestają wierzyć, że w wyniku własnych zachowań mogą odnieść sukces, niezależnie od tego, czy jest to w ich mocy czy nie; polegają one na przeżywaniu lęku, stanów znacznie obniżonego nastroju, zmęczenia, apatii i depresji.

Zaburzenia w sferze poznawczej - Polegają na tym, że ofiara przemocy jest bierna i nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację, nawet jak inni mówią jej co mogłaby zrobić. Występują: niska samoocena, słaba koncentracja uwagi, słabe poznawcze możliwości spostrzegania sukcesu oraz swoich zasobów, brak umiejętności szukania alternatywnych rozwiązań.

Zjawisko „prania mózgu”

Jest to mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby ofiara przemocy w rodzinie funkcjonowała zgodnie z życzeniem sprawcy. Konsekwencjami "prania mózgu" są między innymi: utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się osobie stosującej przemoc. Metody stosowane w zjawisku "prania mózgu" to: **izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, groźby i demonstracja wszechmocy, sporadyczne okazywanie pobłażliwości**

Izolacja - to stopniowe odcinanie ofiary przemocy od kontaktów z innymi ludźmi. Przejawia się krytykowaniem znajomych i rodziny partnera, wyrażaniem niezadowolenia z tego, że partnerka rozmawia przez telefon, kontaktuje się z osobami w pracy. Z czasem ofiara pod wpływem tych nacisków, zrywa wszelkie kontakty z rodziną, przyjaciółmi i znajomymi, odchodzi z pracy i jest zupełnie odcięta od zewnętrznych źródeł wsparcia, zdana wyłącznie na sprawcę przemocy,

Ponížanie i degradacja - z chwilą gdy ofiara przestaje komunikować się z otoczeniem sprawca bombarduje ją fałszywymi informacjami na jej temat, wielokrotnie przypomina o jakimś ponížającym doświadczeniu, poddaje stałej krytyce, często przy innych ludziach, ubliża lub ignoruje.

Monopolizacja uwagi - polega na tym, że wszystko co robi, myśli i jak się czuje sprawca ma być punktem odniesienia przy podejmowaniu działań przez ofiarę. Uniemożliwia to ofierze podjęcie jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, nie będących pod kontrolą osoby stosującej przemoc.

Groźby i demonstracja wszechmocy - sprawca grozi, że pobije ofiarę, wyrządzi krzywdę dzieciom i rodzinie, grozi zabiciem, odebraniem dzieci. Zmusza do zrobienia czegoś, co jest dla ofiary wstydlive lub upokarzające a potem grozi, że opowie o tym komuś. Ponieważ sprawca część gróźb spełnia ofiara nie jest w stanie przewidzieć co stanie się naprawdę. Zmusza ją to do posłuszeństwa wobec żądań sprawcy.

Sporadyczne okazywanie pobłaźliwości - występujące przemienne kary i nagrody. Czasami sprawca przemocy okazuje czułość, kupuje prezenty zaprasza na kolację do restauracji. Na krótki czas staje się pobłaźliwy i zapomina o wymaganiach. Daje to złudną nadzieję ofierze, że sprawca może się zmienić i podobnie jak faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy.

Zespół stresu pourazowego PTSD

Są to zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń w tym też przemocy w rodzinie. Dotyczą sytuacji w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeszły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc w rodzinie), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są między innymi zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

Proces wiktylizacji

Każdy "wchodząc" w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalaonych przekonań. Osoba doznająca przemocy czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie szuka pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób z którymi dzieli się swoimi problemami i od których oczekuje pomocy i wsparcia. Takie

zachowanie służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem ofiary nazywamy **wtórny zranieniem**. Pod wpływem takich reakcji otoczenia, powtarzania się aktów przemocy oraz na skutek zmniejszającej się umiejętności radzenia sobie z urazami, krzywdzona osoba zaczyna przystosowywać się do roli ofiary i przestaje się bronić. Zaczyna myśleć, że bycie ofiarą przemocy jest jej nieuchronnym przeznaczeniem do końca życia. Obwinia się i odmawia sobie podstawowych praw ludzkich, przestaje oczekiwać poprawy swojej sytuacji. Traci nadzieję i poczucie godności. W czasie urazu stosuje taktykę przetrwania. Czasem, w ostatnim odruchu desperacji podejmuje zamach na swoje życie lub życie sprawcy.

Mechanizm "Psychologicznej pułapki"

Ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w co tak dużo zainwestowała czasu, zapała, energii. Budzi zdziwienie fakt, że ona trwa w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zleży to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej zrezygnować.

Przemoc w rodzinie w dokumentach prawnych.

Przemoc w rodzinie ujmowana w kontekście łamania praw człowieka, jako ważnego problemu społecznego, znalazła również swoje odzwierciedlenie w dokumentach międzynarodowych. Należą do nich:

- 1) Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2007/C 303/01) (Dz. U. UE C z dnia 14 grudnia 2007r.),
- 2) Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993r.,
- 3) Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961),
- 4) Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet (2004/2220(INI)),
- 5) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno- Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet,
- 6) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. ratyfikowana przez Prezydenta Polski na mocy ustawy z dnia 21 września 1990 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.

Ponadto problem przeciwdziałania przemocy w rodzinie regulują przepisy szczegółowe prawa krajowego w tym:

- 1) Ustawa z dnia 15 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
- 2) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 2020 r., 30);
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876);
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277);
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852),
- 6) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2020 r. poz. 360);
- 7) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn zm.);
- 8) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn zm.);
- 9) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259);
- 10) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. Z 2011 r., Nr 209, poz. 1245);
- 11) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 81, poz. 448). Zgodnie z art. 9d ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn.zm.);
- 12) **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.).

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2028 swoje prawne uwarunkowania ma przede wszystkim w **Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.), jak również w **Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Zgodnie z art. 9d w/w ustawy „Podejmowanie

interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Od 30 listopada 2020 r. obowiązują nowe regulacje prawne (nowelizacja ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego – aktualny publikator: Dz. U. z 2020r. poz. 956) i szeregu innych ustaw, m. in. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które mają pomóc w skuteczniejszej walce ze sprawcami przemocy domowej i lepiej chronić jej ofiary.

Jedną z najważniejszych zmian jest przyznanie funkcjonariuszom Policji uprawnienia do wydawania wobec sprawcy przemocy nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i zakazu zbliżania się do jego bezpośredniego otoczenia. Co najważniejsze, taki nakaz lub zakaz będzie miał natychmiastową skuteczność, a stosować można je również łącznie. Funkcjonariusz ma prawo je wykorzystać zarówno w przypadku skierowania go bezpośrednio na interwencję do osoby stosującej przemoc domową, jak i w sytuacji, gdy pozyska informacje o niepokojących zdarzeniach od jej ofiary. Dodany w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (aktualny publikator: Dz. U. z 2019 r., poz. 821 z późn. zm.) art. 66b stanowi, że za niezastosowanie się do wydanego zakazu lub nakazu grozi nałożenie grzywny, kara aresztu lub ograniczenia wolności.

Co istotne, nałożony nakaz eksmisji lub zakaz zbliżania się obowiązuje przez 14 dni. Przedłużyć go może sąd, do którego z wnioskiem powinien się zwrócić pokrzywdzony. Postępowanie w tej sprawie będzie przeprowadzane w trybie przyspieszonym. Orzeczenie zostanie wydane w ciągu miesiąca od złożenia wniosku.

Wprowadzenie nowych rozwiązań jest bardzo jasnym i wyraźnym komunikatem, że to nie ofiara przemocy, często z małymi dziećmi, ma martwić się o swoje bezpieczeństwo, uciekać z domu, poszukiwać spokoju. To sprawca przemocy ma ponosić wszelkie konsekwencje swoich czynów.

Zadania powiatu w kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań powiatu należy w szczególności:

1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno -edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Skala przemocy na terenie danego obszaru, jej zasięg oraz główne problemy społeczne decydują o tym, jaki powinien być lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE KOLBUSZOWSKIM

Powiat Kolbuszowski leży w północno - zachodniej części województwa podkarpackiego. W skład powiatu wchodzi gminy: **Cmolas, Kolbuszowa, Majdan Królewski, Niwiska, Dzikowiec oraz Raniszów.**

W powiecie kolbuszowskim zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przede wszystkim przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Komendę Powiatową Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, Prokuraturę, Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną. W działania pomocowe na rzecz rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie włączone są również Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Służby kuratorskie, instytucje ochrony zdrowia, instytucje oświatowe oraz samorządy gminne i organizacje pozarządowe.

Praca z rodzinami dotkniętymi przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie." „Niebieska karta" dokumentuje sytuację, pokazuje skutki i stanowi ważny dowód w sprawie karnej o znęcanie się. Warunki realizowania procedury „Niebieskie Karty” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku. W poszczególnych gminach powiatu działają Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, będące bezpośrednimi realizatorami procedury Niebieskiej Karty. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy. Powyższa procedura ma na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz pomoc rodzinom w wychodzeniu z sytuacji przemocy. Zadaniem zespołów są działania na rzecz przeciwdziałania problemowi przemocy w rodzinie opierające się przede wszystkim na diagnozowaniu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, inicjowaniu interwencji w środowisku zamieszkania rodziny dotkniętej przemocą, oraz podejmowaniu działań interdyscyplinarnych w odniesieniu do ofiar i sprawców przemocy.

Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z następujących służb: Policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego), oświaty (np. pedagog, dyrektor szkoły, nauczyciel), ochrony zdrowia (np. lekarza, pielęgniarkę, ratownika medycznego), komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych. Przedstawiciel powyżej wymienionych podmiotów wszczynający procedurę Niebieskiej Karty przekazuje wypełniony formularz do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie tzn. nie później niż w terminie 7 dni (kopia zostaje u wszczynającego procedurę). Następnie przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, nie później niż w ciągu 3 dni, przekazuje go członkom Zespołu lub grupie roboczej. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie w sposób trwały oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Procedura zostaje również zamknięta, gdy zespół rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań.

Realizacja procedury odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych należy do zadań własnych gminy i stanowi jedno z głównych działań gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poniżej przedstawiamy zestawienie liczby założonych Niebieskich Kart, które wpłynęły do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie powiatu z uwzględnieniem podmiotu wszczynającego procedurę.

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart z podziałem na podmioty wszczynające procedurę.

Rok	2019r.	2020r.	2021r.
Liczba Niebieskich Kart założona przez instytucje pomocy społecznej	18	27	17
Liczba Niebieskich Kart założona przez Służbę Zdrowia	0	0	1
Liczba Niebieskich Kart założona przez Policję	215	219	131
Liczba Niebieskich Kart założona przez Oświatę	1	1	0
Liczba Niebieskich Kart założona przez GKRPA	0	0	0
Razem	234	247	149

Jak wynika z powyższych danych w 2019 roku założonych zostało 234 Niebieskie Karty. W roku 2020 zauważa się niewielki wzrost ilości założonych Niebieskich Kart.

Do zespołów interdyscyplinarnych w gminach powiatu wpłynęło o 13 formularzy Niebieskiej Karty więcej niż w roku poprzednim. W ostatnim z analizowanych lat tj. w roku 2021 wystąpił gwałtowny spadek procedur. Odnotowano mniej aż 98 formularzy Niebieskich Kart. Trudno ocenić z czego wynika ta sytuacja. Być może czas pandemii, obostrzenia i zamknięcie w domach spowodowało mniejszy odsetek ujawnionych przypadków przemocy. Do zespołów interdyscyplinarnych najczęściej kart, podobnie jak w latach poprzednich, wpłynęło z Policji tj. w 2019 r. było to, aż 91,88% wszystkich kart, w 2020 r. – 88,67%., a w 2021r. - 87,92%. Niebieskie Karty zakładane są w drugiej kolejności przez przedstawicieli pomocy społecznej. Najwięcej założonych NK odnotowano w 2020 r. - było to 27 kart w skali powiatu. Obserwuje się, że Służba Zdrowia oraz Oświata wszczynają w/w procedurę sporadycznie tj. pojawiło się tylko po jednym przypadku uruchomienia Niebieskiej Karty w w/w instytucjach przez okres trzech analizowanych lat. W omawianym okresie z Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie wpłynęła żadna Niebieska Karta. Najwięcej Niebieskich Kart wpłynęło do zespołu interdyscyplinarnego w gminie Kolbuszowa.

Bardzo ważną instytucją działającą na terenie powiatu w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Powiatowa Komenda Policji w Kolbuszowej. Do podstawowych zadań policji z zakresu ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie należy podejmowanie interwencji, dokumentowanie zdarzenia, zatrzymywanie osób stosujących przemoc w rodzinie wszczynanie postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc w rodzinie w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa oraz wnioskowanie do prokuratury o zastosowanie środków zapobiegawczych.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej interwencje domowe policji na terenie powiatu przedstawiają się następująco:

Tabela 2. Liczba interwencji.

Rok	2019	2020	2021
Liczba interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie	224	215	132

Powyższe dane wskazują na tendencję spadkową liczby interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie. Jak przedstawiają dane statystyczne w 2021 roku liczba interwencji ogółem zmniejszyła się o 92 przypadki w stosunku do roku ubiegłego.

Tabela 3. Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą wg. danych z KPP.

Rok	2019	2020	2021
Liczba kobiet	203	176	105
Liczba mężczyzn	46	45	30
Liczba osób małoletnich	28	16	9
Razem	277	237	144

Jak wynika z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej podczas interwencji dotyczących przemocy w rodzinie w 2019 roku ujawniono 277 osób doznających przemocy domowej, w roku 2020 było ich 237, zaś w 2021 nastąpił spadek do 144 osób. Z przedstawianych danych wynika, że nadal największą grupę ofiar przemocy stanowią kobiety. Jak wynika z informacji z KPP najczęstszym rodzajem przemocy zgłaszanym przez osoby doznające przemocy jest przemoc psychiczna. Jako drugi rodzaj przemocy osoby doznające przemocy wskazywały przemoc fizyczną. Najrzadziej w naszym powiecie wskazywana jest przemoc seksualna i ekonomiczna.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie z podziałem na płeć oraz z uwzględnieniem bycia pod wpływem alkoholu podczas interwencji Policji.

Tabela 4. Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Rok	2019		2020		2021	
	ogółem	w tym pod wpływem alkoholu	ogółem	w tym pod wpływem alkoholu	Ogółem	w tym pod wpływem alkoholu
Liczba kobiet	11	1	12	3	4	2
Liczba mężczyzn	213	114	203	110	128	64
Razem	224	115	215	113	132	66

Podczas interwencji policji związanych z przemocą domową ujawniono w 2019 roku 224 sprawców przemocy, w tym aż 213 mężczyzn, W roku 2020 liczba osób podejrzanych

spadła do 215 ,a w 2021 do 132 przypadków. Około połowa mężczyzn stosujących przemoc była pod wpływem alkoholu. Statystyki uzyskane z KPP potwierdzają ogólne stereotypy dotyczące osoby sprawcy i ofiary przemocy jak również wpływu alkoholu na występowanie przemocy domowej. Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety, zaś sprawcami w przeważającej większości mężczyźni. Bardzo często występowaniu przemocy towarzyszy picie alkoholu.

Zadowolającym faktem jest, to że na terenie powiatu kolbuszowskiego obserwujemy tendencję spadkową występowania przemocy domowej. W analizowanych latach zauważa się zarówno spadek interwencji policyjnych jak i zakładanych Niebieskich Kart oraz ujawnionych osób doznających przemocy domowej. Sytuacja ta może wynikać z faktu występowania pandemii lub też w pozytywnym ujęciu z bardziej aktywnych działań Zespołów Interdyscyplinarnych oraz podniesienia świadomości i wrażliwości społecznej w naszym powiecie.

Dane pozyskane z prokuratury rejonowej również potwierdzają wyżej opisywaną tendencję spadkową występowania przemocy w rodzinie na terenie powiatu. W latach 2020 i 2021 wystąpiło znaczne zmniejszenie ilości postępowań dotyczących przemocy w stosunku do roku 2019,. Zauważa się, że duża liczba postępowań dotyczących przemocy w rodzinie jest umarzana. Szczególnie dużą liczbę umorzeń odnotowano w roku 2021. Fakt ten może być związany z sytuacją epidemiczną, izolacją mieszkańców w domach, brakiem kontaktu z otoczeniem oraz trudnością przedstawienia dowodów w sprawie w związku z brakiem świadków.

Tabela 5. Liczba postępowań.

Rok	2019	2020	2021
Liczba wszczętych postępowań z art. 207 k,k	61	44	38
Liczba umorzonych postępowań z art. 207 k.k	18	18	34
Liczba postępowań zakończonych aktem oskarżenia z art. 207	34	15	23

W danych pozyskanych z Sądu Rejonowego w Kolbuszowej zauważamy spadek liczby spraw sądowych prowadzonych z art. 207. W 2019 liczba spraw wynosiła 44, a w latach kolejnych odnotowywano spadki o 5 przypadków w skali roku. Liczba osób skazanych

wyrokiem z art. 207 była najwyższa w roku 2019 (31 przypadków), w 2020r. spadła nieznacznie, a w 2021r. znowu uległa zwiększeniu. Liczba osób z nałożonym obowiązkiem udziału w programie edukacyjno – korekcyjnym utrzymuje się na podobnym poziomie w każdym z omawianych okresów.

Tabela 6. Liczba postępowań

Rok	2019	2020	2021
Liczba o spraw sądowych prowadzonych z art. 207	44	30	35
Liczba osób skazanych z art. 207 k.k	31	24	27
Liczba osób skazanych wyrokiem z art. 207 k. k na których nałożono obowiązek udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc	3	3	4

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej poprzez prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz specjalistycznego poradnictwa. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela schronienia i pomocy rodzinom w różnorodnych sytuacjach kryzysowych. Hostel ośrodka jest miejscem całodobowego pobytu na okres do trzech miesięcy. W latach 2019 - 2021 ze schronienia w hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało w sumie **11 osób**.

We wszystkich przypadkach klientami hostelu były osoby w kryzysie. Podczas pobytu w OIK rodziny pozostawały pod ciągłą, systematyczną opieką pracowników PCPR. W ramach pobytu dla osób w kryzysie świadczona była pomoc w formie zapewnienia bezpieczeństwa i schronienia, wsparcia psychologicznego, poradnictwa socjalnego, rodzinnego i prawnego. Pomoc udzielana przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej skierowana była nie tylko do osób umieszczonych w hostelu ośrodka, ale również do osób z zewnątrz znajdujących się w sytuacji kryzysowej. W roku 2019 PCPR udzieliło pomocy **201** osobom z powiatu kolbuszowskiego uwikłanym problem przemocy w rodzinie, w 2020r. - **146** osobom, a w 2021 r. **156** osobom. Były to zarówno osoby ze zgłoszeń indywidualnych jak i zgłoszone przez pracowników instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu. Wszystkim osobom uwikłanym w przemoc udzielano pomocy psychologicznej, wsparcia, porad prawnych, porad rodzinnych i socjalnych służących

poradzeniu sobie z sytuacją kryzysową. Osobami doznającymi przemocy, które zgłaszały się do PCPR były najczęściej kobiety: żony i matki. Osoby doznające przemocy były motywowane do udziału w grupie wsparcia dla osób doznających przemocy, która na terenie PCPR działała od 2010 r. W latach 2019- 2021 grupa liczyła ok. 16 osób.

Tabela 7. Liczba osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie objętych poszczególnymi formami oddziaływań przez OIK w latach 2019-2021.

Forma pomocy	Liczba osób korzystających w poszczególnych latach		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
poradnictwo i pomoc prawna	16	Trudno ustalić	Trudno ustalić
poradnictwo i pomoc psychologiczna	58	59	66
poradnictwo socjalne	169	117	133
poradnictwo i pomoc pedagogiczna	74	52	65
schronienie w hostelu OIK	1	8	7
grupa wsparcia dla ODP	17	17	16

Potrzeby osób dotkniętych przemocą na terenie powiatu zabezpiecza OIK, w indywidualnych przypadkach, w razie potrzeby osoby kierowane są do specjalistycznych ośrodków dla ofiar przemocy w rodzinie – SOW, funkcjonujących na terenie województwa.

Tabela 8. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2019 – 2021.

Liczba osób			Podjęte działania
2019	2020	2021	
98	73	69	Interwencja kryzysowa (doraźna pomoc w przezwyciężeniu kryzysu, wsparcie emocjonalne), praca w ramach grup roboczych, praca socjalna (bieżąca pomoc i wsparcie, informacja), poradnictwo socjalne i rodzinne, konsultacje i porady terapeutyczne, poradnictwo prawne i psychologiczne, warsztaty szkoleniowe dla ODP, udział w grupie wsparcia dla ODP oraz dla członków rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi, spotkania rodzinne służące poprawie relacji, edukacja odnośnie prawidłowych metod wychowawczych, udzielanie schronienia w hostelu OIK.

Tabela 9. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2019-2021

Liczba osób			Podjęte działania
2019	2020	2021	
39	21	35	Udział w programie korekcyjno – edukacyjnym, indywidualne konsultacje psychologiczne, poradnictwo socjalne, rodzinne i prawne, monitoring sytuacji rodzinnej, edukacja n/t przemocy i jej konsekwencji prawnych, spotkania rodzinne służące poprawie relacji, edukacja odnośnie prawidłowych metod wychowawczych, motywacja do podjęcia leczenia w PLU w przypadku współistnienia problemu uzależnienia.

Tabela 10. Działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie w latach 2019 -2021.

Liczba osób			Podjęte działania
2019	2020	2021	
50	29	34	Poradnictwo socjalne i rodzinne, edukacja odnośnie prawidłowych metod wychowawczych, poradnictwo prawne, wsparcie psychologiczne, edukacja i informacja odnośnie możliwości lokalnej pomocy, informacja odnośnie lokalnych możliwości leczenia odwykowego.

Tabela 11..Działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2019-2021.

Liczba osób			Podjęte działania
2019	2020	2021	
14	23	18	Poradnictwo i konsultacje z psychologiem, wsparcie emocjonalne, uruchomienie procedury NK, powiadomienie Policji, pismo do sądu o wgląd w sytuację rodzinną, edukacja rodziców z prawidłowych metod wychowawczych, praca koordynatora z rodziną zastępczą, w której znalazło się dziecko, udzielenie schronienia w hostelu.

Tabela 12. Liczba Niebieskich Kart założonych przez PCPR/OIK w latach 2019-2021.

ROK	Liczba Niebieskich Kart założonych przez PCPR/OIK	Liczba zawiadomień dokonanych przez PCPR/OIK	
		Policja	Prokuratura
2019	6	6	0
2020	5	5	1
2021	4	4	0

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej jako jedyny podmiot na terenie powiatu kolbuszowskiego realizuje programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W latach 2019 i 2021 prowadzone były programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W roku 2020 nie realizowano programu ze względu na znaczne obostrzenia związane z pandemią koronawirusa.

Tabela 13. Liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno – edukacyjnym w latach: 2019 - 2021r.

Grupy / edycje programu	Liczba osób uczestniczących			Liczba osób, które ukończyły program		
	2019r.	2020r.	2021 r.	2019	2020	2021
Grupa I	9	0	13	7	0	8
Grupa II	8	0	9	8	0	5

Badania ankietowe społeczności powiatu kolbuszowskiego

W badaniu ankietowym przeprowadzonych na potrzeby diagnozy skali przemocy w powiecie kolbuszowskim wzięło udział 120 dorosłych, losowo wybranych mieszkańców powiatu w tym 60 kobiet i 60 mężczyzn.

Pod względem wieku grupa respondentów była dość zróżnicowana. Najmniej liczną grupę stanowili mieszkańcy w przedziale wiekowym 18 -29 (11,67 %) ogółu badanych. Wśród kobiet najliczniejszą grupą były osoby w wieku 30-45 lat, a wśród mężczyzn dominowała grupa wiekowa 46-60 lat. Pod względem wykształcenia przeważali respondenci posiadający wykształcenie średnie (38,34%) ogółu badanych. Wśród kobiet dominowała grupa osób dysponująca dyplomem ukończenia uczelni wyższej (40 %), a wśród mężczyzn najczęściej ankietowanych deklarowało wykształcenie średnie (40%). Wśród badanych najmniejszą grupę respondentów stanowili ankietowani z wykształceniem zawodowym bo tylko - 6,67% ogółu ankietowanych.

Pierwsze z pytań ankietowych dotyczyło świadomości mieszkańców odnośnie skali zjawiska przemocy domowej. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Proszę wskazać jaka jest według Pana/i skala występowania zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu kolbuszowskiego”.

Określenie skali przemocy	Ilość wyborów		Ogółem
	Kobiety	Mężczyźni	
występuje powszechnie - w niemal każdym gospodarstwie domowym zdarzają się takie sytuacje	5	5	10
występuje często - nie dotyczy wszystkich, ale dużej części - ponad połowy – rodzin	16	8	24
dotyczy mniej więcej połowy rodzin	11	3	14
występuje rzadko - dotyczy mniej niż połowy rodzin	13	16	29
występuje bardzo rzadko - tylko nieliczne osoby znajdują się w takiej sytuacji	6	11	17
nie występuje wcale	0	2	2
trudno powiedzieć	9	15	24

Według badanych mieszkańców powiatu przemoc jest zjawiskiem, które występuje rzadko - dotyczy mniej niż połowy rodzin. Takiej odpowiedzi udzieliło 24,17 % ogółu ankietowanych i było to najwyższe wskazanie. Zauważa się różnice w ocenie skali zjawiska

w odniesieniu do płci respondentów. W opinii respondentów płci żeńskiej przemoc występuje często na terenie powiatu (26,67%), zaś mężczyźni w większości określają skalę przemocy jako występująca rzadko (26,67%).

W drugim z pytań ankietowych respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny, które z prezentowanych zachowań można uznać za przejaw przemocy w rodzinie. W świetle wyników badania, z przemocą w rodzinie najczęściej identyfikowane jest bicie, na które w sposób zdecydowany wskazało 95% respondentów, a w dalszej kolejności 85,84% popychanie i wyrzucanie z domu. Najmniej wskazań jako zachowanie przemocowe otrzymał klaps dany dziecku za złe zachowanie (32,50% respondentów).

Tabela 15. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Które z poniższych zachowań wobec członka rodziny stanowi, w Pana/i opinii, przemoc w rodzinie?”

Przykładowe zachowanie	Kobiety			Mężczyźni		
	Tak	Nie	Nie wiem	Tak	Nie	Nie wiem
wyzywanie	55	2	3	39	11	10
ponizanie	57	2	1	45	6	9
ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi	47	5	7	30	12	18
niszczenie własności	49	5	5	37	10	13
wyśmiewanie się z opinii, poglądów oraz zawstydzanie w obecności innych	47	4	9	31	12	17
bicie	58	0	1	56	2	2
popychanie	56	0	3	47	5	8
wyrzucanie z domu	57	0	2	46	7	7
klaps dany dziecku za złe zachowanie	25	17	17	14	34	12
wymuszanie pożycia seksualnego lub innych praktyk seksualnych	53	1	5	37	9	14
zaniedbywanie osób niesamodzielnych	44	4	12	33	8	18
zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków	48	2	9	33	10	17
demoralizacja	48	2	9	33	9	18

Według ankietowanych najczęstszą formą przemocy na terenie powiatu jest przemoc psychiczna (60 %), a w drugim miejscu pod względem wskazań sytuuje się przemoc fizyczna (31,67%). Wybory ankietowanych mieszkańców są więc spójne z danymi uzyskanymi z instytucji działających w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W trakcie diagnozy badań zostali zapytani o sygnały, które w ich opinii świadczą o występowaniu przemocy w rodzinie.

Tabela 16. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Proszę powiedzieć, jakie są w Pana(i) opinii sygnały wskazujące na przemoc w rodzinie?”

Sygnały	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
widoczne ślady pobicia na ciele	44	45	89
odgłosy kłótni, awantur	39	42	81
zaniedbane dzieci	22	22	44
popadanie w uzależnienia (alkohol, narkotyki, leki, itp.)	28	33	61
niechęć do opowiadania o sobie i swojej rodzinie	19	19	38
problemy dzieci w nauce	7	3	10
zamknięcie w sobie	20	16	36
nagłe zmiany nastroju i zachowania	16	9	25
stosowanie przez dzieci przemocy wobec rówieśników	27	19	46

Wśród sygnałów wskazujących na przemoc w rodzinie respondenci wskazywali najczęściej te, które są najbardziej i najłatwiej zauważalne, przede wszystkim widoczne ślady pobicia na ciele (74,17% badanych), odgłosy kłótni i awantur (67,50%), popadanie w uzależnienia (alkohol, narkotyki, leki, itp.) (50,84%). Kolejne miejsce pod względem wskazań uzyskało stosowanie przez dzieci przemocy wobec rówieśników (38,34%) oraz zaniedbanie dzieci (36,67%).

Respondenci (83,34%) wskazywali, że najczęściej przemoc w rodzinie stosują mężczyźni, a osobami najczęściej doznającymi przemocy są kobiety (54,17%) i dzieci (25%).

Wśród przyczyn przemocy w rodzinie na pierwszym miejscu wśród wskazań 90 % badanych znalazły się różnego rodzaju uzależnienia, a w dalszej kolejności zazdrość i niewierność (48,34%) oraz doświadczenie przemocy w dzieciństwie (46,67%).

Tabela 17. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Proszę powiedzieć, które z poniższych okoliczności są najczęstszą przyczyną występowania przemocy w rodzinie?”

Przyczyna	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
używkii np. alkohol, narkotyki itp.	58	50	108
bezrobocie	9	8	17
zła sytuacja materialna, problemy finansowe	24	31	55
zazdrość, niewierność	24	34	58
złe warunki mieszkaniowe	2	11	13
zaburzenia i choroby psychiczne	32	21	53
problemy małżeńskie /w związku	15	26	41
sytuacja okołorozwodowa	4	7	11
bezzradność/trudności w wychowaniu dzieci	5	1	6
problemy w pracy	2	12	14
problemy zdrowotne	0	3	3
doświadczenie przemocy w dzieciństwie, złe wzorce z domu rodzinnego	38	18	56

Badani pytani o przekonania i stosunek do zjawiska przemocy w 55,84% odpowiedzieli, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy w rodzinie. Tylko 9,17% z nich uważało, że przemoc może być traktowana jako prywatna sprawa rodziny. Większość z badanych przyznała że nie reaguje na przemoc z uwagi na to ,że nie chce mieć problemów i zeznawać w sądzie (64,17%), Wyniki te pokazują, że społeczeństwo powiatu nie jest w pełni zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy. Sytuacja ta może stanowić przyczynę trudności w rozpoznaniu i udowodnieniu przemocy na terenie naszego powiatu.

Tabela 18. Rozkład odpowiedzi na pytanie; „ Które z poniższych stwierdzeń w Pana/i opinii jest właściwe?”

Przykładowe stwierdzenia	Kobiety			Mężczyźni		
	Tak	Nie	Nie mam zdania	Tak	Nie	Nie mam zdania
Przemoc to prywatna sprawa rodziny	1	54	5	10	37	37
Jeden klaps nikomu jeszcze nie zaszkodził	17	24	19	30	12	12
Dziecko świadek przemocy to równocześnie jej ofiara	53	2	5	34	13	13
Bezradność rodziców wywołuje agresję wobec dzieci	43	2	15	28	8	8
Czasami przemoc można usprawiedliwić	7	44	9	21	23	23
Nie reagujemy na przemoc bo boimy się zemsty sprawcy	42	11	7	34	9	9
Nie reagujemy na przemoc bo nie wiemy jak zareagować, gdzie zgłosić sprawę	27	27	6	19	27	27
Nie reagujemy na przemoc bo nie mamy zaufania do służb ,że należycie zajmą się sprawą	28	21	11	25	17	17
Nie reagujemy na przemoc bo nie chcemy mieć problemów i zeznawać w sądzie	40	10	10	37	9	9

Powiatowy system przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje instytucje działające w obszarze usług społecznych takich jak pomoc społeczna, oświata, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne. Większość respondentów jako instytucje z której pomocy mogą skorzystać osoby uwikłane w przemoc wskazuje Policję 87,50%, Ośrodek pomocy społecznej (w tym Gminny Zespół Interdyscyplinarnego) (71,67%) oraz Powiatowego Centrum Pomocy

Rodzinie (Ośrodka Interwencji Kryzysowej) - 66,67%. Uzyskane dane wskazują, że mieszkańcy znają instytucje do których można zgłosić problem przemocy w rodzinie.

Tabela 19. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Z pomocy jakich instytucji w Pana(i) opinii mogą skorzystać osoby uwikłane w przemoc w rodzinie na terenie powiatu kolbuszowskiego?

Instytucja	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Policji	51	54	105
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie(Ośrodka Interwencji Kryzysowej	49	31	80
Ośrodka pomocy społecznej (w tym Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego)	42	44	86
Prokuratury	12	18	30
Ośrodków zdrowia	1	1	1
Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7	7	14
Sądu	5	8	13
Kościola	4	8	12
Szkoły	4	3	7

W mniejszym stopniu respondenci wykazywali się znajomością dokumentów i procedur związanych z systemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Najbardziej znaną procedurą wśród badanych była procedura Niebieskiej Karty, bo tylko 11,67 % wskazywało na jej nieznaną. W miarę znana była też ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, bo czytało ją lub słyszało o niej aż 66,67% badanych.

Analiza czynników

Oferta dla rodzin uwikłanych w przemoc musi być dostosowana do ich trudnej sytuacji i opierać się na kompleksowych i interdyscyplinarnych działaniach pomocowych. Skuteczna oferta pomocy powinna uwzględniać również wyniki analizy czynników, które sprzyjają i utrudniają skuteczną pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w lutym br. przeprowadziło ankietę dotyczącą występujących na terenie powiatu czynników sprzyjających oraz utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz służącą ocenie wzajemnej współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy wszystkimi instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Analizę opracowano w oparciu o wyniki w/w ankiety przeprowadzonej wśród pracowników instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Badaniami ankietowymi objętych zostało łącznie 60 respondentów. Do badanej grupy osób należeli pracownicy socjalni z ośrodków pomocy społecznej z wszystkich gmin powiatu, pracownicy policji, kuratorzy sądowi i pracownicy ośrodka interwencji kryzysowej. Poniższa tabela prezentuje wybory respondentów - najczęściej wymieniane czynniki sprzyjające skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Czynniki sprzyjające udzielaniu skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Lp.	Lokalne czynniki sprzyjające udzielaniu skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba wyborów ogółem
1	Prowadzona i udostępniana baza danych o instytucjach i formach pomocy dla osób uwikłanych w problem przemocy	42
2	Dystrybucja ulotek, plakatów i innych materiałów edukacyjnych związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy	24
3	Organizacja kampanii społecznych i profilaktycznych, edukacyjnych w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, nagłośnienie medialne	33
4	Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.	36
5	Realizacja Profilaktycznego Programu Promującego Prawidłowe Metody Wychowawcze w Rodzinach Zagrożonych Przemocą	19

6	Realizacja na terenie powiatu programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	41
7	Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej	29
8	Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy w hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	39
9	Bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, socjalnego, rodzinnego , pedagogicznego. prawnego,	44
10	Możliwość udziału przez ofiary przemocy w grupach wsparcia	43
11	Uczestnictwo osób uwikłanych w przemoc w spotkaniach rodzinnych	18
12	Współdziałanie interdyscyplinarne służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	37
13	Możliwość udziału w szkoleniach i warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe kadry pomagającej osobom uwikłanym w przemoc,	25
14	Odpowiednie kwalifikacje zawodowe kadry pracującej na rzecz przeciwdziałania przemocy w powiecie.	34
15	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu poprzez udział kadry pracującej na rzecz przeciwdziałania przemocy w powiecie w grupach wsparcia, spotkaniach superwizyjnych,	13
16	Realizacja dodatkowych działań w ramach projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy dofinansowanych z innych źródeł.	21
17	Działalność lokalnych stowarzyszeń, wolontariat	12
18	Większy dostęp do wiedzy na temat zjawiska przemocy	20
19	Gotowość do zmiany ze strony osób doznających przemocy i chęć współpracy ze służbami	38
20	Wsparcie dla osób dotkniętych przemocą ze strony rodziny i znajomych	31
21	Inne	2

Czynnikami sprzyjającymi podniesieniu skuteczności pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w opinii w kolejności przyznawanych punktów:

1. Bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego. prawnego (44 wybory),
2. Możliwość udziału przez ofiary przemocy w grupach wsparcia (43wybory),
3. Prowadzona i udostępniana baza danych o instytucjach i formach pomocy dla osób uwikłanych w problem przemocy (42 wybory),

4. Realizacja na terenie powiatu programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (41 wyborów),
5. Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy w hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej (39 wyborów).

Poniższa tabela prezentuje wybory respondentów - najczęściej wymieniane czynniki utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Tabela 21. Czynniki utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Lp.	Lokalne czynniki utrudniające udzielanie skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba wyborów
1	Lęk przed sprawcą, obawa przed eskalacją przemocy u osób pokrzywdzonych	49
2	Wstyd, poczucie winy oraz mechanizmy psychologiczne tkwiące w osobach doznających przemocy utrudniające sięganie po pomoc i wychodzenie z przemocy	46
3	Ukrywanie przemocy, odmowa składania zeznań lub ich wycofanie przez osoby doznające przemocy	47
4	Wpływ wzorców wyniesionych z rodziny pierwotnej na funkcjonowanie osoby w związku i myślenie o sobie samej.	34
5	Trudna sytuacja materialna i lokalowa ofiary, uzależnienie materialne i ekonomiczne od sprawcy.	46
6	Występowanie zaburzeń psychicznych u ofiary i sprawcy lub ich niepełnosprawność.	23
7	Niska świadomość społeczna, mity i stereotypy n/t przemocy tkwiące w społeczeństwie.	30
8	Brak wsparcia dla ofiar wśród najbliższej rodziny i znajomych.	38
9	Brak zaufania do służb ze strony osób doznających przemocy, przekonanie o nieudolności działań służb pomagających w wychodzeniu z przemocy, obawa przed wtórną wiktyimizacją	25
10	Brak zaplecza mieszkaniowego do egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy, brak pomieszczeń tymczasowych w zasobach gmin i powiatu	32
11	Brak skutecznych oddziaływań na sprawców przemocy, poczucie bezkarności u sprawców	44
12	Niska wiedza społeczeństwa na temat możliwości pomocy rodzinom doświadczającym przemocy, zbyt mały dostęp do informacji gdzie szukać pomocy.	12
13	Niechęć świadków przemocy do ingerowania w sprawy rodziny, zgłaszania przemocy domowej	40
14	Brak odpowiednio dostosowanej oferty pomocowej dla osób doznających przemocy, zbyt mała dostępność poradnictwa specjalistycznego	15
15	Nieskuteczne działanie organów sprawiedliwości i ścigania, przewlekłość prowadzenia spraw sądowych	30

16	Brak zapisów w wyrokach sądowych dla sprawców przemocy o obowiązku uczestniczenia w programach korekcyjno-educacyjnych	25
17	Brak specjalistycznej kadry zajmującej się przeciwdziałaniem przemocy i/lub niewystarczające przygotowanie merytoryczne kadry	7
18	Nadmiar obowiązków u pracowników pomocy społecznej, zbyt zbiurokratyzowane przepisy prawne	33
19	Zbyt mała liczba szkoleń dla kadry zajmującej się problematyką przeciwdziałania przemocy, brak superwizji, wypalenie zawodowe	5
20	Brak współpracy między instytucjami, słaby przepływ informacji, przenoszenie odpowiedzialności za podjęcie działań na inne podmioty przez niektóre instytucje zobowiązane do interwencji.	16
21	Inne.....	1

Czynnikami utrudniającymi udzielanie skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, wskazywanymi najczęściej przez przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie były w kolejności przydzielanych wyborów:

1. Lęk przed sprawcą, obawa przed eskalacją przemocy u osób pokrzywdzonych (49 wyborów),
2. Ukrywanie przemocy, odmowa składania zeznań lub ich wycofanie przez osoby doznające przemocy (47 wyborów),
3. Wstyd, poczucie winy oraz mechanizmy psychologiczne tkwiące w osobach doznających przemocy utrudniające sięganie po pomoc i wychodzenie z przemocy (46 wyborów),
4. Trudna sytuacja materialna i lokalowa ofiary, uzależnienie materialne i ekonomiczne od sprawcy (46 wyborów),
5. Brak skutecznych oddziaływań na sprawców przemocy, poczucie bezkarności u sprawców (44 wybory).

Ostatnie pytanie w ankiecie dotyczyło współpracy interdyscyplinarnej służb i instytucji zaangażowanych w pomoc osobom dotkniętym przemocą na terenie powiatu kolbuszowskiego. Było to pytanie zamknięte. Poniższa tabela przedstawia oceny respondentów w badanym obszarze.

Tabela 22. Ocena współpracy interdyscyplinarnej służb i instytucji zaangażowanych w pomoc osobom dotkniętym przemocą.

Jak oceniasz współpracę interdyscyplinarną służb i instytucji zaangażowanych w pomoc osobom dotkniętym przemocą na terenie powiatu kolbuszowskiego?	Liczba wyborów
bardzo źle	0
źle	1
przeciętnie	29
dobrze	26
bardzo dobrze	4

Jak wynika z powyższych danych pracownicy instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie powiatu w większości oceniają współpracę interdyscyplinarną jako przeciętną (29 wyborów) na drugim miejscu jako dobrą (26 wyborów).

III. ODBIORCY PROGRAMU

Aby oferowana pomoc była skuteczna niezbędne jest stworzenie spójnego, systemu pomocy opartego na dobrej współpracy i interdyscyplinarności działań. Podejmowane w ramach programu działania mają służyć nie tylko poprawie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, ale również ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Niniejszy Program adresowany jest więc do wszystkich osób/rodzin z terenu powiatu uwikłanych i zagrożonych problemem przemocy w rodzinie, jak również do osób pomagających.

Odbiorcami działań są zatem:

- 1) osoby doświadczające przemocy w rodzinie (współmałżonkowie, dzieci, partnerzy, osoby starsze, osoby niepełnosprawne)
- 2) osoby zagrożone przemocą
- 3) osoby stosujące przemoc w rodzinie
- 4) świadkowie przemocy w rodzinie
- 5) przedstawiciele instytucji, organizacji, służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- 6) społeczność powiatu kolbuszowskiego.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordinatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej. Realizacja programu odbywać będzie się przy współpracy instytucji i organizacji z terenu powiatu zobligowanych do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Starostwa Powiatowego w Kolbuszowej
- 2) Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej
- 3) Sądu Rejonowym w Kolbuszowej
- 4) Kuratorskiej Służby Sądowej w Kolbuszowej
- 5) Prokuratury Rejonowej w Kolbuszowej
- 6) Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kolbuszowej
- 7) Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej (w Kolbuszowej, Niwiskach, Cmolasie, Raniżowie, Dzikowcu i Majdanie Królewskim)
- 8) Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących w poszczególnych gminach,
- 9) Powiatowej Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej w Kolbuszowej
- 10) Placówek Oświatowych
- 11) Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 12) Placówek ochrony zdrowia
- 13) Organizacji pozarządowych
- 14) Kościołów i innych związków wyznaniowych.

Miejsce i czas realizacji

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2028 będzie realizowany na terenie powiatu Kolbuszowskiego. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Powiatu Kolbuszowskiego i będzie kontynuowane do 2028 roku. Zadania będą realizowane w sposób ciągły.

V. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie tego zjawiska na terenie Powiatu Kolbuszowskiego.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Powiatu Kolbuszowskiego
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez utrzymanie i rozwój usług świadczonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zatrzymanie przemocy w rodzinie, zmiana zachowań oraz zwiększenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez uczestnictwo w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych.
4. Zwiększenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez podniesienie kompetencji pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VI. HARMONOGRAM

realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cel	Realizowane zadania	Wskaźniki	Termin realizacji
1. Zwiększenie poziomu wiedzy i wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców powiatu kolbuszowskiego	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów, informatorów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności,	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, informatorów) - liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych	lata 2022-2028
	Organizacja szkoleń dla mieszkańców powiatu	- liczba szkoleń dla mieszkańców powiatu - liczba mieszkańców biorących udział w szkoleniu	lata 2022-2028
	Organizację akcji informacyjnych, kampanii społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba kampanii społecznych, informacyjnych	lata 2022-2028
	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu zapobiegania przemocy i zachowaniom agresywnym	- liczba szkoleń dla dzieci i młodzieży - liczba dzieci objętych szkoleniem	lata 2022-2028
	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu	- ilość opracowanych programów profilaktycznych - ilość osób korzystających z poradnictwa	lata 2022-2028

	<p>udzielenie specjalistycznej pomocy rodzinom z dziećmi zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą</p> <p>Monitorowanie skali zjawiska przemocy (aktualizacja diagnozy przemocy w oparciu o dane pozyskane z instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie)</p>	<p>- ilość spotkań dla rodziców, warsztatów dla rodziców</p> <p>- liczba sporządzonych aktualizacji diagnozy</p>	<p>raz do roku</p>
<p>2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez utrzymanie i rozwój usług świadczonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Świadczenie poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej, w tym poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, prawnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej i/lub ośrodkach wsparcia</p>	<p>– liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego</p> <p>- liczba miejsc w ośrodkach interwencji</p> <p>- liczba osób korzystających z miejsc w hostelu ośrodka interwencji kryzysowej</p> <p>- liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia</p>	<p>lata 2022-2028</p> <p>lata 2022-2028</p>

	<p>Podejmowanie interwencji wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objęta działaniami interwencyjnymi - liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie 	lata 2022-2028
	<p>Prowadzenie procedury Niebieskiej Karty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur (z podziałem na instytucję wszczynającą) - liczba osób doświadczających przemocy (kobiet, mężczyzn, dzieci) 	lata 2022-2028
	<p>Prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w grupie 	lata 2022-2028
	<p>Prowadzenie spraw sądowych dotyczących przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wniosków skierowanych do sądu o wgląd w sytuację rodziny z powodu podejrzenia stosowania przemocy -liczba kierowanych do sądu/prokuratury wniosków o wszczęcie postępowania - liczba wszczętych postępowań z art. 207 kk - liczba umorzonych postępowań z art. 207 kk - liczba postępowań karnych z art. 207 kk zakończonych 	lata 2022-2028

		<p>wniesieniem aktu oskarżenia do Sądu</p> <p>- liczba spraw sądowych prowadzonych z art. 207 kk</p> <p>- liczba osób skazanych wyrokiem z art. 207</p>	
<p>3. Zatrzymanie przemocy w rodzinie, zmiana zachowań oraz zwiększenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez uczestnictwo w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych</p>	<p>Ewidencjonowanie i uaktualnianie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne</p>	<p>– liczba aktualizacji dokonanych w danym roku</p>	<p>lata 2022-2028</p>
	<p>Przesyłanie zaktualizowanego informatora właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantowi miejskiemu policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom</p>	<p>– przekazywanie informatora w ustalonym terminie</p>	<p>do 15 lipca każdego roku</p>
	<p>Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	<p>-liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>- liczba osób skazanych wyrokiem z art. 207 kk, ma które nałożono obowiązek udziału w PKE</p> <p>–liczba osób, które przystąpiły do</p>	<p>lata 2022-2028</p>

	Działania interwencyjne wobec sprawców przemocy	uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych – liczba osób, które ukończyły program - liczba sprawców (kobiet, mężczyzn, dzieci) - liczba interwencji - liczba izolowanych sprawców - liczba sprawców pod wpływem alkoholu - liczba osób uzależnionych od alkoholu objętych pomocą Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	lata 2022-2028
4. Zwiększenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez podniesienie kompetencji pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej zajmującej się osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc w rodzinie	– liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach i kursach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	lata 2022-2028
	Współpraca instytucji z terenu powiatu zaangażowanych w pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	– liczba spotkań – liczba pracowników, którzy wzięli udział w spotkaniach	lata 2022-2028
	Udział w grupach wsparcia dla pracowników socjalnych	- liczba osób w grupie	lata 2022-2028
	Utworzenie grupy wsparcia dla asystentów rodzin	- liczba osób w grupie	2022r.

VII. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że dzięki realizacji Programu na terenie Powiatu Kolbuszowskiego osiągnięte zostaną następujące rezultaty;

- 1) Zmiana poglądów społecznych wobec przemocy w rodzinie.
- 2) Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- 3) Zmniejszenie ilości przypadków przemocy w rodzinie.
- 4) Podniesienie poziomu wiedzy u pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolbuszowskim na lata 2022-2028 finansowany będzie ze:

- środków własnych budżetu powiatu,
- środków pochodzących z dotacji celowych,
- środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. MONITOROWANIE PROGRAMU

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolbuszowskim na lata 2022-2028 będzie monitorowany na podstawie analizy danych zawartych we wskaźnikach dotyczących realizowanych zadań w ramach w/w Programu. Monitoring działań prowadzony będzie za pomocą ankiety przeprowadzonej w instytucjach realizujących założenia programowe.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej raz w roku, z uzyskanych, z analizy danych sporządzi raport ewaluacyjny z zrealizowanych działań. Powyższy raport będzie przedkładany przez Kierownika PCPR Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu.

Zakończenie

Przemoc domowa od wielu lat stanowi duży problem społeczny, narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wymaga podejścia systemowego, szeregu złożonych działań opartych na wiedzy z zakresu różnych dziedzin i wykorzystujących kompetencje instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W związku z powyższym konieczne jest przyjęcie szerokiego, dobrze zorganizowanego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym założeniem niniejszego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolbuszowskim na lata 2022 - 2028 jest bowiem podejmowanie działań mających na celu ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu kolbuszowskiego. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Oczekuje się, iż Program przyczyni się do udoskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ograniczenia zjawiska przemocy na terenie naszego Powiatu i stworzenia modelu współpracy z innymi jednostkami działającymi na rzecz osób będących w kryzysie.